

Havnarmaður koyrir møblar út í Anchorage

Í mangar mátar er Alaska eitt Paradís. Serliga um tú ert áhugaður í náttúruni ella dámar at fiska og veiða

JAN MÜLLER

Frá tíðliga á morgni til seint á kvöldi koyrir hann skandinaviskar møblar út til fólk í Anchorage. Skandinaviskir møblar eru »inn« í hesum nka oljulandinum. Og tá tað fljóti ber til at forvinna meiri pening at koyra bil, hevur hann fyrbils valt tað fram um snikkaraarbeiðið.

Jógván Zacharias Sørensen er annars snikkari. Lærði á snikkaravirkinum úti í Grønlandi. Fór til Danmarkar at ganga í skúla, men á Grønlands-skólaganginum á Amager møtti hann Camilla.

Camilla er ur Alaska, og tá hon bara var útskiftuslesandi í Danmark eitt skifti, fluttu tey til tann 49. statin í USA, har tey búgva í Anchorage.

- Mær dámar væl at búgva her, og ert tú hugaður at arbeiða. Kanst tú arbeiða 14 umar um dagin. Men vit halda okkum til einar 10 timar. Tað merkir, at frítíðin er ikki long, men um veturin er minni at gera, greiðir Zacharias frá.

- Um veturin kann vera kavi, so tá verður minni bygt. Og roknað verður við einum kavavetri í vetur, so tað er gott at forvinna nakað nú.

Yvirhøvdur kann sigast, at tað er uppgongutíð í Alaska, og bara í ár eru eini 15.000 fólk flutt til Alaska. Tí verður so nógv bygt - og tá danskir møblar eru »inn« - so gongur kurvan hjá hesi fyrstokuni, og arbeiði hjá, bara uppfeður.

Nógv einki fólk flyta annars til Alaska úr øðrum statum. Ein orsök til at tey flyta higar, er hon, at tey fáa ein arligan kekki, tá tey hava búð her í tvey ár.

Kekkurin stavar frá oljuintøkuni, og er dividendan frá The Permanent Fund, sum er ein oljuginnur.

The Last Frontier

- Í aðrar mátar er gott at búgva í Alaska - í The Last Frontier, sum staturin varð kallaður. Sum út óivað hava sæð, er náttúran vøkur, og her er reimt.

Møguleikarnir eru eisini nógvir, og staðið er eitt paradís. Kunnu vit siga. Her ber til at fara á veiðu ella at fiska. Um veturin ber til at aka á skíð ella koyra á kavaskutara.

Eg haldi, at fólk dámar hetta væl. Sum amerikanarar siga, tey »hallenge themselves«. Tað merkir, at tey vilja royna seg sjálvi. Sjálvur havi eg skrivið

Zacharias og Camilla í Anchorage

nakað á skíðum, og eisini dámar mær væl at koyra á kavaskutara. Men hetta síðsta árið havi eg arbeitt so nógv, at frítíðin hevur verið avmarkað. Tá tíð er til tað, fara vit kortini út í náttúruna.

Enn havi eg ikki verið nógv á veiðiferð, men ætlanin er at fara á elsdjóraveiðu í desember í økinum, haðani Camilla kemur. Fyrir tveimum árum síðani vóru vit á reinsdjóraveiðu saman við svágrunum í Naknek.

Tað var sera áhugavert. Vit fóru niðan frá Naknek Rivers, sum er ein av teimum stóru áunum við Bristol Bay, og nakrar fjórðingar

inn á tundralendið. Eg skeyt ikki sjálvur, men tað var ónatúrliga áhugavert at vera við.

- Kostar tað nógv at veiða?

- Um tú býrt í »statunum« kostar tað einar 50 dollarar. Harafturat skalt tú hava veiðiloyvi. So tað er ikki dýrt. Upprunavólkið hevur rætt til at veiða tað, tey hava brúk fyri. Hetta er partvist teirra livibreyð.

T.d. hevur laksafiskiskapurin sivið í eini tvey ár, og tí er týðningarmikið at hava henda móguleikan at kunna veiða djór og fugl. Hetta er týðandi partur av føðini hjá nógvum, serliga uppruna-

fólkunum í smáplássunum.

Bygdirnar liggja ógvuliga fjarskotnar, so eg havi bara verið í Naknek, og í teimum bygðum, sum hava vegasamband. Tað er áhugavert at vitja hesar bygdirnar og siggja, hvussu tey liva. Men sum heild kann sigast, at tey eru intergerað í samfelagið.

Bara tvær vikur fri

Løntakarar í USA hava ikki og kenna einki til tey rættindi, løntakarar hava í Norðurlondum ella í Evropa.

- Tað er ringt at fáa fri her, og vit hava bara 14 dagar fri við løn um árið. Tí er neyðugt at spara upp frítíð, so vit royna at arbeiða hart fyri at fáa fri og pening fyri at kunna sleppa ein túr til Føroya.

Fólk flentu her, tá eg segið teimum frá, at danskir løntakarar vóru í verkfalli fyri at vinna sær nakrar frídagar afturat teimum fimm vikunum, sum tey høvdu fri frammanundan.

Um man fær eina ella tvær vikur fri her, er væl sloppið. Eingin tosar um at fáa betri kor. Í hvussu er hoyra vit einki um tað. Hetta er eitt kapitalistiskt samfelag, og fólk eru sjálvi noydd at arbeiða fyri at tryggja seg sum frægast.

Tað er fakfelag fyrri handverkarar, men einki felag er fyri lastbilakoyrarar.

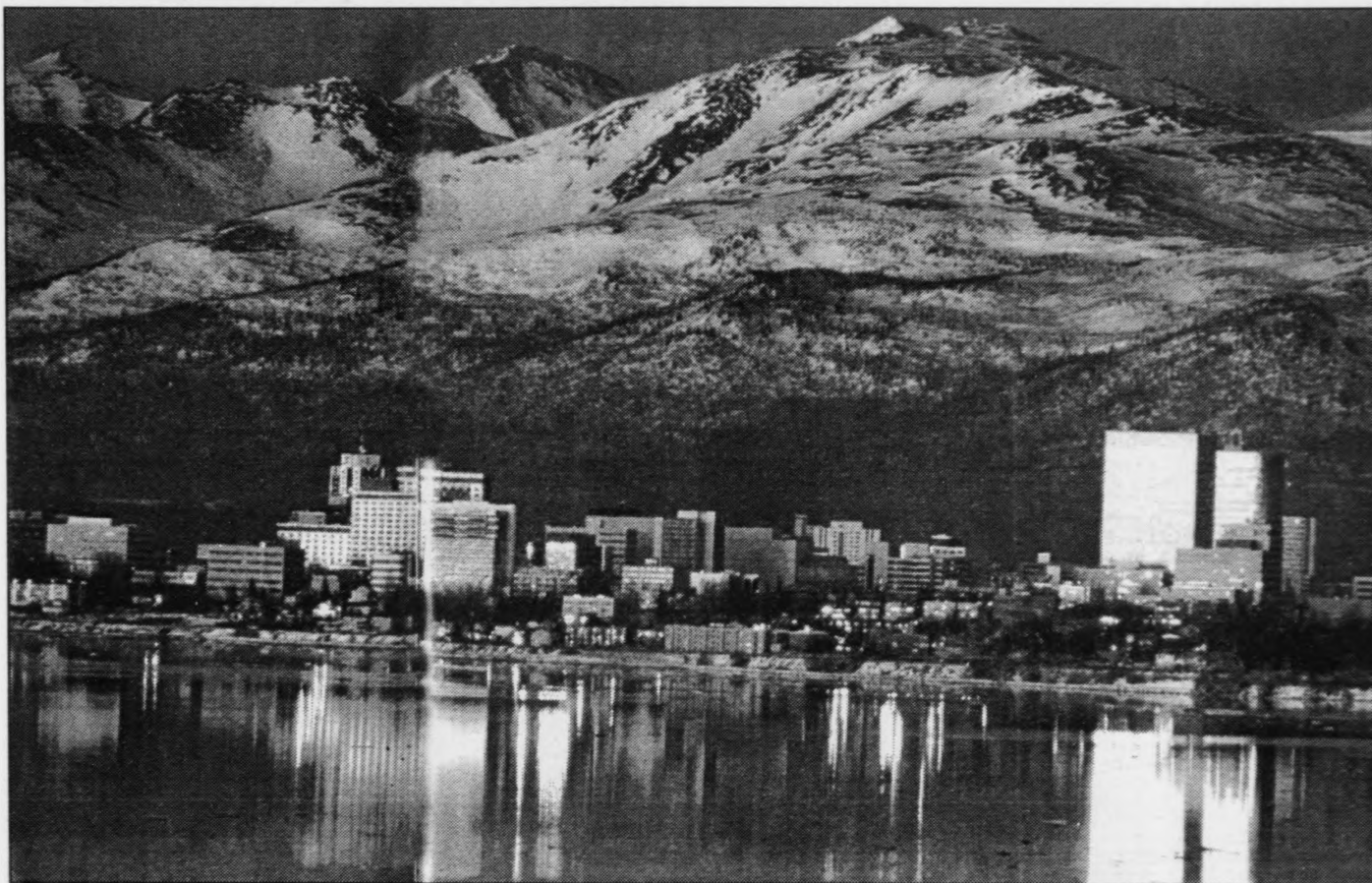
Zacharias er upprunaliga snikkari og ta fyrstu tíðina í Alaska arbeiðið hann sum snikkari. Sum snikkari var hann úti á Aleutoyggjunum og gjørdi skáp til ein skúla.

Teir flugu út í oyggjarnar í einum litlum flogfari til hesa bygðina, sum skuldi hava ein skúla fyri 10 milliónir dollarar - til 10 børn. Seinri fekk hann arbeiði sum lastbilakoyfari. Sum stóðan er, er nógv at forvinna.

- Arbeiðið tú hart, fært tú

Zacharias og Camilla saman við føroyingum í Anchorage.

Høvuðsstaðurin Anchorage liggur í sera vøkrum umhvørvi

in. - Mær dámar væl at koyra, men spurningurin er, nær tú troyttast av at koyra í kava og ísi um veturin. Tað er strævið, so eg fari kanska at arbeiða aftur sum snikkari næsta ár.

Eini tvey ár afturat

Fyribils hava Zacharias og Camilla avgjørt at búgva í Anchorage í eini tvey ár afturat, og herfyri keyptu tey eina íbúð. Um tvey ár fara tey at taka støðu til, um tey fara at flyta til Danmarkar

Føroya.

Zacharias dylur ikki, at fyrstu tíðina saknaði hann familju og vinir, og torført var at práta við fólk, men, sigur hann, tað gekk skjótt at koma eftir málinum. Og tá eingin annar føroyingur var í nánd, var bara at tosa enskt.

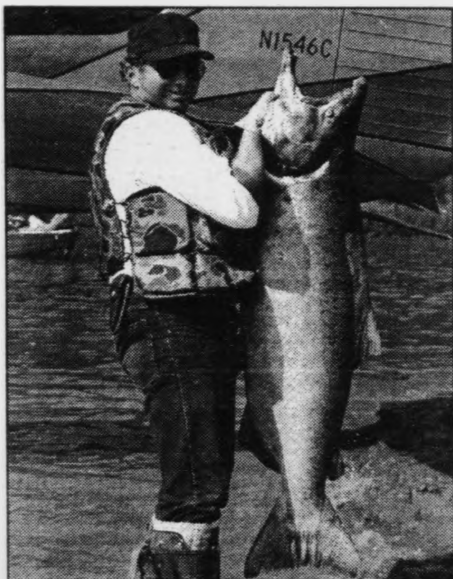
Hann sigur, at fólk koma nógv saman. Tað er ikki óvanligt, at fólk fara saman út at bowla, út at eta ella á vertshús. Um summarið fiska tey ella gera túrar í

náttúruni.

Um veturin er alt meiri friðarligt, men tá eru møguleikar at fara til konsertir, sjónleik, biograf og tilfíkt. Hann sigur, at mentunarlívið er fjølbroytt, og tey kendu orkestrini - t.d. Aero Smith - hava eisini fingið eyga á Alaska.

Kvøldið líður. Saman við Camilla og Zacharias hava vit verið á eini matstovu og etið. Føroyska ferðalagið skal tíðliga næsta morgun við flogfari norður til Prudho Bay og Barrow, so vit seta kós móti Capt. Cook Hotel í hinum endanum í Anchorage.

Vit siga Camilla og Jógvan Zacharias farvæl, og tey lata heilsa familju og kenningum.

Náttúran og havið eru rík í Alaska. Laksur og kongakrabbur eru partur av vinnunntøkunum hjá nógvum av íbúgvunum, serstakliga upprunafólkunum.

